

Vorbereiding schets 3

Schriftgedeelte

Exodus 16 vers 1 - 36

Thema

De HEERE is barmhartig

Exegese

We behandelen Exodus 16 vers 1 - 36

Vers 1 – 3: Het volk moppert

Vanuit Elim trekt het volk door de woestijn Sin, een hele hete woestijn met zandstormen (steppegebied). Een grote tegenstelling met de oase Elim.

Doordat ze nu al ruim anderhalve maand op pad zijn, raakt de voedselvoorraad op.

Op deze route komen ze weer langs de Rode Zee. Hierdoor worden ze herinnerd aan de wonderlijke doortocht en de verlossing van hun vijanden.

Het volk denkt niet terug aan de slavernij in Egypte, maar wél aan de overvloed van voedsel. Ze denken ook niet terug aan de wonderen die de HEERE nog maar zó kort geleden gedaan heeft om hen te verlossen.

Ze doen net alsof Mozes en Aäron hen uit Egypte geleid hebben, terwijl de HEERE dat op een wonderlijke manier gedaan heeft.

Vers 4, 5: God spreekt

In plaats dat de HEERE het ondankbare volk straft of zelfs maar béstraft, geeft Hij hun een belofte: Ik zal brood geven.

Hierin komt de barmhartigheid van God duidelijk openbaar. Hij laat ondankbare, zondige mensen in leven en Hij geeft hun dag aan dag Zijn weldaden.

Er wordt wel eens gezegd: 'Als God bestaat, waarom doet Hij dan niets tegen al die ellende door oorlogen, moordenaars enz.?' De reden hiervan is dezelfde barmhartigheid van God. Als Hij de zondaren meteen zou straffen, zou er niemand meer leven. In zijn lankmoedigheid en barmhartigheid laat Hij hen leven om hen de kans te geven zich te bekeren. In Zijn grote goedheid stelt Hij dus de verdiende straf uit.

Opdat Ik het verzoeken, of het in Mijn wet ga of niet – dit betekent dat de HEERE wil zien of het volk Hem gehoorzaam wil zijn. Hij stelt hun vertrouwen in Hem op de proef.

Op de zesde dag zorgt de HEERE voor een dubbele hoeveelheid voedsel, zodat ze op de sabbat geen werk hoeven te doen.

Vers 6 – 8: Mozes spreekt tot het volk

Mozes geeft de woorden van de HEERE aan het volk door. Hij benadrukt dat ze de komende avond aan het wonder van de kwakkels kunnen zien dat niet Mozes en Aäron hen uit Egypte geleid hebben, maar dat het dezelfde God van wonderen is.

dán zult gij weten dat u de HEERE uit Egypteland uitgeleid heeft – Mozes

maakt het volk ook duidelijk dat ze hieraan kunnen zien, dat hun gemopper niet tegen hém, maar tegen de HEERE gericht is.

Vers 9, 10: De HEERE verschijnt in de wolkkolom

De HEERE toont het volk iets van Zijn heerlijkheid door Zijn verschijning in de wolkkolom. Het doel is dat het volk onder de indruk raakt en niet meer zo klakkeloos voorbijgaat aan alle wonderen en de zorg van deze machtige en heerlijke God.

Vers 11, 12: Ik heb het gehoord. Ik ben God

De HEERE wijst Mozes er op, dat het wonder van de kwakkels niet alleen bedoeld is om het volk te voeden, maar ook dat ze zullen zien dat Hij hun God is. Het gemopper van het volk legt een dieper probleem bloot: ze leven te ver van God af en geloven niet of nauwelijks in Hem. Daar wil de HEERE wat aan doen. Hij zorgt niet alleen voor het tijdelijke leven, maar ook voor het geestelijke welzijn.

Tussen de twee avonden – in de schemering

Vers 13 – 18: Kwakkels en manna

Het volk ziet 's avonds de kwakkels aan komen vliegen. Het manna ligt echter elke morgen om hun tenten. Het is ongemerkt gekomen. De HEERE doet de meeste van Zijn wonderen ongemerkt, in stilte. Het is verdrietig als we dat niet opmerken. Extra erg is het, als Zijn openlijke en duidelijke wonderen niet worden opgemerkt of snel worden vergeten. Daar is hier bij het volk duidelijk sprake van.

Ook nu nog komen kwakkels in die gebieden voor. Ze komen in de trekperiode met grote aantallen aanvliegen en strijken doodmoe van de vermoeiende reis neer. Het wonder is hier vooral ook het precieze tijdstip waarop de HEERE voor deze kwakkels zorgt en het enorme aantal vogels dat komt. Het volk kan de vogels ook eenvoudig vangen.

Het manna is geen natuurverschijnsel, maar een uniek wonder van God om Zijn volk te onderhouden. Het volk kent het daarom ook niet en noemt het 'Man', wat zoiets betekent als 'wat is dit?'

Iedereen mag precies zoveel rapen als ze nodig hebben om te eten. Meer is niet nodig omdat de HEERE de volgende dag voor nieuw voedsel zal zorgen.

Vers 19, 20: Voor één dag rapen

De HEERE geeft een duidelijke regel: het volk mag maar voor één dag manna verzamelen. Hij wil hen hiermee leren om op Hem te vertrouwen. Hij zal elke dag nieuw voedsel geven, 40 jaar lang.

Sommigen van het volk overtreden deze regel en treffen bedorven voedsel aan waar de wormen uit kruipen.

Vers 21 – 30: Sabbat en voorschriften

Het redelijk uitgebreide gedeelte rond de voorschriften voor de sabbat is minder geschikt om met de jonge kinderen te behandelen. Dit kan beknopt verteld worden.

Op de zesde dag moet het volk een dubbele hoeveelheid manna verzamelen en klaarmaken, zodat ze op de sabbat niet hoeven te werken. Sommigen gaan op de sabbat toch op pad om manna te rapen. In Mozes, als leider en vertegenwoordiger van het volk, spreekt de HEERE het gehele volk aan.

Vers 31 – 36: Gedachtenis

De HEERE geeft opdracht om een kruik met manna te bewaren in de ark. Het manna in deze kruik bederft niet. Dit heeft als doel dat het volk altijd zal blijven denken aan de barmhartigheid en de trouw van de HEERE. Voor ons heeft deze geschiedenis dezelfde betekenis.

Opdat zij zien het brood dat Ik ulieden heb te eten gegeven in deze woestijn – Op deze manier zijn Gods wonderen voor ons een aanmoediging om ons vertrouwen elke dag opnieuw op Hem te stellen.

Geloofsleer

• HC Z 10 V 27, 28	Gods Voorzienigheid
• HC Z 50 V 125	Geef ons heden ons dagelijks brood
• NGB art. 20	Gods barmhartigheid in het geven van Zijn Zoon

Gebedspunten

- De dagelijkse zorg van de HEERE; ons dagelijks voedsel. Die zorg ook opmerken.
- Mensen in landen waar honger, maar ook oorlog, ziekte, armoede, droogte is.
- God leren kennen, ook in Zijn barmhartigheid.
- Het zien van de wonderen die God ook nu nog doet.
- Geduld ook wanneer het ons niet meezit: ziekte, slechte schoolresultaten.
- Vertrouwen op en dankbaarheid voor Zijn besturing; overgave aan Zijn zorg.

Psalm- en liedlijst

Psalmen	103:2,4	Loof Hem, Die u, al wat gij hebt misdreven Hij heeft voorheen aan Mozes Zijne wegen
	105:22	Zij werden daag'lijks begenadigd
	111:3	Hij maakte, Hij Die heerlijk is
	81:12	Opent uwen mond
Liederen	UMK	Voor al Uw goede gaven, Heer' Manna uit de hoge
	ZB	Groot is Uw trouw, o Heer' Van U zijn alle dingen
		Zoekt eerst het Koninkrijk van God

Verwerken = leren

Thematekst

Psalm 100:5 Want de HEERE is goed; Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid, en Zijn getrouwheid van geslacht tot geslacht.

- Hier staan drie dingen over hoe de Heere is. Welke?
- Wat betekent: goedertierenheid?
- Wat betekent: tot in eeuwigheid?
- De Heere is trouw. Voor wie en hoe lang?
- Wat merk jij daar van?
- Kun je nog andere eigenschappen van de Heere noemen?

Introductie op de vertelling

Wat heb jij vanavond gegeten? Laat de kinderen kort(!) reageren. Is het wel bij jullie weleens gebeurd dat er geen eten was? En dat je daardoor zonder eten naar bed ging?

Iedere dag krijgen we genoeg eten en drinken. Elke dag zorgt de Heere goed voor ons. God is barmhartig. Kun je nog meer dingen noemen, waaraan je merkt dat God voor ons zorgt/ dat Hij barmhartig is?

Schrijf evt. het woord 'barmhartig' op het bord of op een groot vel papier (stuk behang) en schrijf daarbij de dingen die de kinderen noemen.

Deze vertelling staat los van de vorige, daarom is het goed om even kort te vertellen wat er vooraf gaat aan deze geschiedenis. Het volk trekt door de Schelfzee, de Egyptenaren komen om. Het volk trekt de woestijn in. Na een tijd verblijven ze in Elim, daar zijn 12 bronnen en 70 palmbomen.